

ANTROPONIME ROMANICE RECENTE ÎN MARAMUREȘ

OLIVIU FELECAN

Fenomenele petrecute în istoria limbii române se oglindesc cu o precizie foarte mare și în domeniul antroponimiei. Astfel, în perioada de constituire a limbii române, începând cu secolul al V-lea și extinzându-se până în cel de-al IX-lea¹, se conturează crearea sistemului antroponimic, bazat în cea mai mare măsură pe nume de botez, datorate creștinării populației din spațiul carpato-danubiano-pontic, și pe forme greco-latine moștenite, rezultate în urma evoluției fonetice normale. Domnița Tomescu amintește exemple ca *Îndre, Îndrea, Undrea* < *Andreas*; *Îndon, Înton* < *Antonius*; *Barbura, Barboră, Barbu(r)* < *Barbara*; *Medrea, Medru* < *Demetrius*; *Georz, Giorzu, Zorj* < *Georgius*; *Nicoară, Necora* < *Nicolaus* (Sala 2001: 49). În veacurile al VI-lea și al VII-lea apar primele contacte cu slavii, dar consecințele lingvistice întârzie, astfel încât individualitatea românei se conturează înaintea acestora, conform părerilor exprimate de Sextil Pușcariu, Gheorghe Ivănescu sau Marius Sala. Numele slave de persoane, atestate în cele mai vechi documente slavo-române, sunt compuse bitematice de tipul *Branislav, Dobrovoie, Dragomir / Dragoslav, Miroslav, Negomir / Neagoslav, Radomir / Radoslav, Vladislav, Voislav*. Adesea, ele se simplifică, devenind monotematice: *Bran, Dobru, Drag(u), Miru, Neag(u), Radu*. Influenței slave din română îi corespunde superstratul germanic din Romania Occidentală care, la rândul său, a îmbogățit masiv inventarul de prenume. Acestea fie au fost adaptate la morfologia latină, fie au fost influențate de aceasta devenind formații hibride latino-romanice, după cum observă Christian Ionescu în *Enciclopedia limbilor romanice* (Sala 2001: 29). În aceeași lucrare se constată că aportul slav în onomastica românească „are 3 aspecte: preluarea formelor slave vechi, transmiterea numelor religioase grecești, importul de forme neoslave din limbile învecinate” (Sala, *op. cit.* 50).

Celelalte împrumuturi antroponimice de-a lungul Evului Mediu nu au cunoscut aceeași consistență. Dintre ele se pot aminti câteva nume cumane (*Basarab, Coman*), turcești (*Caraiman, Hamza, Mischie*), maghiare (*Farcaș, Moga, Suciu*), grecești (*Ene, Iorga, Pantazi*). Majoritatea lor s-a transformat, în

¹ Vezi *Enciclopedia limbilor romanice* coordonată de Marius Sala (1989: 274), București, Editura Științifică și Enciclopedică și *Enciclopedia limbii române* coordonată tot de Marius Sala (2001: 220), București, Editura Univers Enciclopedic.

timp, în nume de familie, fenomen, de asemenea, cu echivalențe în limbile romanice apusene². Însă procesul de înnoire a fondului de nume a cunoscut o înflorire fără precedent odată cu relatinizarea limbilor romanice, fenomen care s-a exercitat în toate compartimentele limbii. Așa cum remarcă Sanda Reinheimer Rîpeanu în *Lingvistica romanică. Lexic – Fonetică – Morfologie*, „din a doua jumătate a sec. al XVII-lea, mai întâi în Transilvania și extinzându-se apoi în celelalte provincii românești, începe să se exercite asupra limbii noastre influența latină; domeniile în care apar împrumuturi latinești se află însă simultan și sub influența altor limbi de cultură (mai ales romanice: franceza, în primul rând, apoi italiana), care fac ca pătrunderea împrumuturilor latinești să se facă în română mai puțin pe cale directă – așa cum s-au petrecut lucrurile în partea de apus a României –, ci să fie aproape totdeauna concuroasă de presiunea termenilor romanici, împrumutați, la rândul lor, din aceeași sursă” (2001: 44). Aportul corifeilor Școlii Ardelene și al Bisericii Greco-Catolice a fost hotărâtor pentru înnoirea nu doar a vocabularului românesc, ci și a fondului de nume de botez. Din concurența sinonimică dintre termenii preluați de română din slavonă și greacă, pe de o parte, și cei latino-romanici, pe de altă parte, câștig de cauză au avut ultimii, deoarece corespundeau mai bine structurii limbii noastre și, totodată, unei mentalități de înnoire a vieții românești pe toate planurile. De exemplu, *ostrov* este înlocuit de *insulă*, *hasna* de *cisternă*, *blagorod* de *nobil*.

În domeniul antroponimiei, secolul al XIX-lea introduce în uz nume de origine cărturărească din istoria romană: *August*, *Aurelian*, *Octavian*, *Sever*, *Silvia*, *Tiberiu*, *Traian*. În alte situații, apare fonetizarea latină a unor nume precum *Cezar* (< *Chesarie*) ori *George* (< *Gheorghe*). Modernizarea inventarului de prenume nu a eliminat complet fondul tradițional, transmis din vechime, ci l-a reînnoit prin forme latiniste și occidentale, care s-au continuat și pe parcursul secolului XX. Ele fac parte din ceea ce în literatura de specialitate e cuprins în sintagma *împrumuturi interromanice*. „Limba română, care a intrat mai târziu în circuitul relațiilor cu țările din România Occidentală, primește aceste influențe mai târziu și și le însușește mai ales prin intermediul limbilor franceză și italiană” (Reinheimer Rîpeanu 2001: 56). În plus, se adaugă influența germană și cea engleză, care se manifestă până în zilele noastre.

În cele ce urmează vom lua în discuție aportul limbilor romanice în domeniul antroponimic actual. Pentru aceasta, am ales ca reper spațiul maramureșean, zonă multietnică (conviețuiesc români, maghiari, ucraineni, țigani, germani) și pluriconfesională (ortodocși, romano-catolici, greco-catolici, reformați, neoprotestanți etc.), adecvată pentru o imagine reală asupra fenomenului din ce în ce mai evident în zilele noastre. Cercetarea numelor de botez vizează o perioadă de 20 de ani (1987–2007) și cuprinde localități-pilot atât din mediul urban (Baia Mare, Baia Sprie,

² Vezi N. A. Constantinescu 1963, *Dicționar onomastic românesc*, [București], Editura Academiei, p. XLVI.

Sighetu Marmăției, Ulmeni), cât și din cel rural, de pe întreg cuprinsul județului. Față de *Atlasul lingvistic pe regiuni. Maramureș*, elaborat de Petru Neiescu, Grigore Rusu și Ionel Stan³, pentru Maramureșul istoric, în plus, am selectat localități din mai multe zone tradiționale, cuprinse în actualul județ Maramureș. Astfel, din Țara Chioarului am ales comunele Coltău (cu satul Cătălina), Șomcuta Mare (incluzând satele Buteasa, Buteni, Finteușu Mare), Remetea Chioarului (cu Berchez, Berchezoaia, Posta, Remecioara, Remetea), din Țara Codrului, Băița de sub Codru (cu satele Odești și Urmeniș), iar din Țara Maramureșului, mai multe localități, având teritoriul cel mai extins: Bistra (cu satele Crasna Vișeuului, Valea Vișeuului), Bocicoiu Mare (intrând în componență Crăciunești, Lunca la Tisa și Tisa), Bogdan Vodă, comuna Câmpulung la Tisa, Desești (cu Mara, Hărnicești), Ocna Șugatag (cu Breb, Hoteni și Sat Șugatag), Poienile de sub Munte, Remeți (inclusiv Piatra și Teceu Mic), comunele Repedea și Ruscova.

Studiul de față a luat în considerare toți născuții din perioada 1987–2007, din centre cu majoritate românească (Baia Mare, Baia Sprie, Băița de sub Codru, Bogdan Vodă, Desești, Remetea Chioarului, Sighetu Marmăției, Șomcuta Mare, Ulmeni), maghiară (Câmpulung la Tisa, Coltău) sau ucraineană (Bistra, Bocicoiu Mare, Poienile de sub Munte, Remeți, Repedea și Ruscova), astfel încât să se poată observa posibilele diferențe existente între diversele etnii. Totuși, ele sunt ne semnificative, singura deosebire evidentă înregistrându-se între mediul rural – mai conservator în alegerea prenumelor – și cel urban – mult mai deschis către noutățile antroponimice. Din perspectivă lexicologică, acestea pot fi echivalate cu neologismele, care, după evenimentele din decembrie '89, au fost primite „cu brațele deschise” de unii vorbitori de română. Dacă anglicismele au găsit terenul cel mai propice și sunt susținute de realitățile politice, socioeconomice, informatice, sportive de astăzi, în virtutea globalizării, în privința antroponimelor preferința conaționalilor noștri s-a îndreptat îndeosebi spre limbile romanice⁴.

În cele ce urmează vom analiza influența romanică asupra numelor de botex din Maramureș, ca tendință lingvistică din ce în ce mai pregnantă în statisticile contemporane. La prima vedere, iese în evidență preferința pentru prenume duble⁵, specific apusene, în detrimentul formelor simple, tradiționale românești. Ea se manifestă de o jumătate de secol, la nivelul țării, iar partea de nord-vest nu face excepție: *Antonia Patricia, Bogdan Domițian, Casian Florin, Denis Iulian, Felicia Patricia, Flavia Romana, Flaviu Adrian, Flaviu Iulian, George Marius, Horațiu Cristian, Iulia Antonia, Laurențiu Sergiu, Liviu Marius, Lucian Sergiu, Maria Lavinia, Mario Flavian, Marius Tiberiu, Melisa Adriana, Patricia Carmen,*

³ Vol. I–III, București, Editura Academiei, 1969–1973.

⁴ Vezi Oliviu Felecan 2007, *Influența limbilor romanice în onomastica românească după 1989*, în *Actes du XXIVe Congrès International de Linguistique et de Philologie Romanes*, (Aberystwyth, 1er–6 août 2004), Volume 4, Section 11: *Lexicologie / lexicographie / sémantique. Diachronie et synchronie*, Max Niemeyer Verlag, Tübingen, p. 47–59.

⁵ Vezi Al. Graur 1965, *Nume de persoane*, București, Editura Științifică, p. 55.

Romana Iulia, Sabin Ovidiu, Sergiu Remus, Victor Adrian. Ele dețin o pondere de peste 75%, în detrimentul prenumelor simple (*Antoniu, Cezar, Cezara, Lavinia, Lucia, Marius, Maximilian, Ovidiu, Remus, Septimiu, Sergiu, Silviu, Valentina, Victor* etc.), aflate pe locul al doilea, și al celor triple, care nu sunt în exces: *Augusta Ștefana Maria, Eduard Alexandru Darius, Iulia Maria Octavia, Mariana Claudia Alexandra, Petronela Cipriana Iuliana, Remus Dan Andrei* ș.a. Aceste exemple pun în lumină mai ales forme latinizante, adaptate fonetic și morfologic sistemului românesc încă din perioada reromanizării limbii noastre. Paralel însă, se înregistrează și forme latinești neadaptate, fie din dorința de a „păstra” parfumul antic, fie din admirație pentru un personaj istoric celebru: *Andrei Flavius, Dan Iulius, Flavius Călin, Flavius Ilieș, Flavius Ștefan, George Cornelius, Luca Marcus, Marcus Natanael Alexandru, Rareș Marcus, Raul Marcus, Vinicius*. Alături de asemenea latinisme, nespecific limbii noastre, apar și câteva nume latinești masculine în varianta originală, fără înlăturarea desinenței *-(u)s*, fenomen specific României Orientale. Dintre ele se pot aminti *Adrian Remus, Alexandru Marius, Antonio Remus, Cezar Darius, Ciprian Marius, Cristian Marius, Dacian Titus, Darius Remus, Felix Paul, George Marius, Gheorghe Remus, Liviu Marius, Marc Darius, Marian Remus Dan, Marius Constantin, Mihai Marius, Mircea Remus, Norin Remus, Paul Darius, Remus Nicolae, Romulus Liviu, Sebastian Remus, Sebastian Romulus, Titus Ionatan, Titus Tiberiu, Traian Darius*. Absența căderii consoanei finale *-s* are o justificare la numele scurte, bisilabice (*Marius, Remus, Titus*), deși în perioada veche se înregistrează forme monosilabice ca *Tit*. Însă în cazul lui *Romulus*, forma rezultată în urma căderii terminației *-us* ar fi bisilabică, la fel ca la *Flaviu, Liviu, Sergiu*. Explicația prezenței intacte a numelor latinești – inclusiv în cazul lui *Darius*, care, deși de origine persană și trecând prin intermediarul grecesc *Dare(i)os, Darios*⁶, a fost împrumutat de latină – trebuie căutată în veacul al XIX-lea, când, din dorința de înnoire a onomasticonului românesc, s-au preluat antroponime romane, istorice în special, chiar din limba lui *Romulus* și *Remus*. Fenomenul are corespondență și în România Occidentală, însă acolo influența latină s-a exercitat mai devreme cu câteva secole decât în Răsărit.

Spre deosebire de prenumele vechi utilizate astăzi și amintite în cele precedente, mult mai numeroase sunt împrumuturile latino-romanice, preluate din limbile vestice surori, ca italiana, franceza, spaniola și portugheza, pentru a aminti doar de cele a căror influență poate fi decriptată cu certitudine. Prezente firav în antroponimia maramureșeană și înainte de 1989, numărul lor cunoaște o creștere continuă în ultimii ani, când se înregistrează 3 momente de cotitură. Anul 1990 aduce câștigarea libertății în România, inclusiv a celei de exprimare și de a călători peste hotare. Al doilea, 1996, coincide cu diversificarea pieței audio-vizuale, mai

⁶ (Δαρειῶς), cf. Cristian Ionescu 2001, *Dicționar de onomastică*, [București], Editura Elion, p. 124–125.

exact cu apariția marilor televiziuni private cu impact național, a căror grilă de programe include destul de multe producții în limbi romanice, telenovele în speță, dar cu impact major asupra oamenilor simpli și a felului în care aceștia își vor boteza copiii. Al treilea moment crucial în diversificarea prenumelor maramureșene îl reprezintă aderarea la Uniunea Europeană, mai exact libertatea oamenilor de a se stabili și de a munci în statele occidentale. Dintre acestea, cele mai primitoare s-au dovedit a fi Italia, Spania, Franța și Portugalia, probabil și datorită originii și mentalităților comune. Plecarea în masă a multor români în statele amintite – de exemplu cei din zona Borșa, Vișeu, în Italia sau cei din Oaș în Franța – a dus la o adevărată explozie a numelor de botez de factură romanică, după 2006. Ele se întâlnesc deopotrivă în mediul urban și în cel rural.

Pe primul loc în topul prenumelor moderne, împrumutate din Occidentul romanic, stau cele italiene, simple, duble (majoritatea) sau triple: *Aida Giulia*, *Alessandro Mario*, *Allegra Maria*, *Alessia*, *Alessia Daria*, *Alessia Luca* (fem.!), *Alessia Sara*, *Alessio*, *Alessio Edoardo* (ortografiat cu o!), *Antonia Giulia*, *Antonia Nicola*, *Antonio Giorgio*, *Ariana Francesca*, *Arianna Denisa*, *Armando Leonardo*, *Beatrice*, *Beatrice Nicola*, *Beatrice Romina Lola*, *Bianca Francesca*, *Carla*, *Carla Beatrice*, *Carla Renata*, *Carla Roberta*, *Carlo*, *Carlo Matteo*, *Carmelo Angelo*, *Carmen Aida*, *Carmina Viviana Maria*, *Claudia Roberta*, *Claudio*, *Cristiano Daniele*, *Danina Carmina*, *Daria Beatrice*, *Daria Francesca*, *Daria Sara*, *Dario Antonio*, *Davide*, *Elisa Giuliana*, *Felix Leonardo*, *Fernando*, *Francesca*, *Genoveva Lucia*, *Gianina Carina*, *Gianina Francesca*, *Gianluca*, *Giorgia Alessia*, *Giorgia Camelia*, *Giovanni*, *Giovanni Vittorio*, *Giulia*, *Giulia Alexia* (ortografiat cu x, nu cu ss), *Giulia Carina*, *Giulia Carla*, *Giulia Luisa*, *Giulia Nicola*, *Giulia Romina*, *Giulia Sara*, *Isabella Antonella*, *Laura Nicola*, *Leonardo*, *Loredana Beatrice*, *Lorena Francesca*, *Lorenza Maria*, *Lorenzo*, *Lorenzo Alessandro*, *Luisa Maria*, *Marco*, *Marco Antonio*, *Marco Roberto*, *Mariana Romina*, *Mario*, *Mario Alberto*, *Mario Roberto*, *Matteo*, *Melissa Raffaella*, *Milan*, *Mirabela Cristina*, *Monalisa Daniela*, *Narcisa Geanina*, *Narcisa Iasmina*, *Natalia Luisa*, *Renata Carmela*, *Ricardo / Riccardo* (ortografiat cu unul sau cu doi -c), *Ricardo Giulian*, *Roberta Clara*, *Roberta Minola*, *Roberto Antonio*, *Romina Cerasela*, *Rosa Francesca*, *Sabrina Maria*, *Sara*, *Sara Giulia*, *Selena*, *Selena Alessia*, *Sergio*, *Simina Antonia*, *Simina Carina*, *Sonia*, *Sonia Angela*, *Sonia Olivia*, *Virginia Cerasela*, *Vittorio Riccardo*.

Etimologic, ele pot fi exclusiv de origine italiană, ca în exemplele anterioare, sau pot fi combinații între prenume italiene și românești. Fie că ocupă prima poziție în cadrul prenumelor duble, fie a doua, ele formează cupluri între nume autohtone, majoritatea creații românești, și nume străine, intrate în onomasticonul nostru de o bună perioadă de timp: *Angelo Florian*, *Gianina Mădălina*, *Giulia Ioana Crinuța*, *Liliana Romina*, *Sergiu Gianini Florin*, *Valentino Alin*. După semnificația formei, antroponimele nemotivate predomină, de vreme ce aspectul lor, deși cu sens în limba originară, nu mai are înțeles pentru vorbitorii contemporani: *Bogdan*

Antonio, Bogdan **Romeo**, Cătălin **Roberto**, Claudiu **Romeo**, Cornel **Antonio**, Cosmin **Mauro**, Cosmina **Romelia**, Dragoș **Antonio**, **Dario** Sorin, Emilia **Ariana**, Emilia **Romina**, **Gianina** Simona, **Giovana** (ortografiat cu un singur *n*!) **Ileana**, **Isabella** Roxana, Laura **Geanina** Ioana, Lorin **Maximo**⁷, **Marco** Radu, **Mauro** Dorin, Rareș **Mario**, Răzvan **Antonio**, Șerban **Mario**, Vlad **Antonio**.

Din perspectivă socioculturală, cele mai multe nume de botez sunt religioase, fiind puse în relație directă cu sărbătorile calendarului creștin, ceea ce explică denumirea de nume calendaristice. Prenumele care se compun cu cele italiene sunt fie biblice, de origine ebraică vetero- și nou-testamentară (**Alessandra** Maria, **Amado** Daniel, **Angelo** Ioan, **Antonia** **Alessia** Gabriela, Daniel **Antonio**, Daniel **Fernando**, Daniel **Stefano**, David **Antonio**, David **Roberto**, David **Romeo**, Emanuel **Antonio**, **Emanuela** Debora, Estera **Gianina**, **Francisca** Tabita, Gabriela **Timea**, **Genoveva** Rebeca, **Giorgiana** Sara, Iosif **Flavio**, **Mario** Paul, **Mauro** Emanuel, Rebeca **Sarra**, **Renata** Estera, Ruth **Emanuela**, Sahra **Antonia**, **Viviana** Rebeca), fie de origine greacă (**Alesio**⁸ Alexandru, **Alessia** Teodora, Alexandra **Daria**, Alexandra **Francesca**, Alexandra **Giorgia**, Alexandra **Giulia**, Alexandru **Eduardo**, Alexandru **Mario**, Alex **Roberto**, Andreea **Nicola**, Andrei **Antonio**, Andrei **Dionisio**, Andrei **Mario**, George **Angelo**, Georgiana **Romina**, Gheorghe **Milan**, **Giorgiana** **Fiona**, **Giulia** Ștefania, **Leonardo** Vlăduț Gheorghe, **Marco** Andrei, **Mario** George, Nicolae **Lorenzo**, **Renata** Ștefania), fie de origine latină: **Alessandro** Sabin, **Angelo** Cristian, **Antonio** Cezar, **Antonio** Lucian, Cristina **Francesca**, Darius **Antonio**, **Francesco** Adrian, Iulia Clara, **Leonardo** Aurelian, Lia **Caterina**, **Mario** Valentin, Ovidiu **Ricardo** George, Ovidiu **Romeo**, Paul Adrian **Antonio**, Paul **Angelo**, Paul **Antonio**, **Roberto** Cristian, **Rosalinda** Paula, **Sergio** Marian, Sergiu **Orlando**. Specializate în denominația masculină și feminină, numele de botez circulă în forme culte, impuse de biserică, în detrimentul formelor populare, transmise prin tradiția latină, care aproape au dispărut cu totul. Perpetuate prin botez, numele religioase – provenite fie pe filieră ortodoxă bizantino-slavă, fie pe filieră catolică latinizantă – au o tradiție onomastică durabilă, însă, în ultimii ani, intră în concurență cu împrumuturile occidentale corespondente, ortografiate ca în limbile romanice de origine. În comparație cu numele laice, distribuția numelor de botez actuale indică avantajul net al formelor onomastice religioase, în defavoarea primelor. Elocvente sunt exemplele în care prenumele italiene se combină, în cadrul prenumelor duble sau triple, cu cele franceze (**Alessandro** Nicolas, **Alessia** Nicole, **Angelo** Denis, **Angelo** Fabrice, **Carla** Lorena, **Carla** Nicole, Charlotte **Allegra**, Darius **Alberto**, Denis **Angelo**, Denisa **Sara**, Denisa **Sonia**, Eric **Leonardo**, **Giulio** Loren, **Mario** Nicolas, Michelle **Nicola**, Nicole **Roberta**, Nicole **Sara**, Robert **Bruno**, **Romeo** Robert) ori

⁷ Ortografiat cu -x, nu cu -ss, cum ar fi normal în italiană.

⁸ Ortografiat cu un singur -s.

spaniole (*Esmeralda Felicia, Fabio Rafael, Maldini Ronaldo, Marco Raul, Mario Manuel, Roberta Luisa Larisa, Sebastian Enrico*).

În statisticile studiate din localitățile maramureșene am găsit și combinații între prenume italiene și altele neromanice, care lasă impresia unor xenisme antroponimice. Cele mai multe nu sunt adaptate grafic sau fonetic, iar alăturarea numelor italiene la cele englezești pare cel puțin neobișnuită pe tărâm românesc: *Antonio Noris, Beata Emily, Carla Rhianna, Daiana Edera, Daiana Gianina, Daiana Roberta, Daria Naomi, Francesca Riana, Mario Edward, Patricia Daria, Richard Antonio, Roberta Naomi, Romina Daiana, Vivien Renata*. Forma italiană poate ocupa atât prima, cât și a doua poziție în cadrul prenumelor duble, fapt observat anterior sau în exemplele următoare, când se atașează unor nume slave, germanice, grecești: *Antonio Andreas, Antonio Elias, Boris Robert Antonio, Carla Julia, Eduard Antonio, Eduard Romeo, Fabian Antonio, Ianis Antonio, Marco Ghedeon, Mario Ianis, Mario Raimond, Mark Antonio, Maya Alessia, Orlando Christopher Dalin, Patrick Alessandro, Patrik Mario, Raimond Antonio, Raymond Leonardo, Renata Patricia, Rita Ingrid, Roberta Vanessa, Vanessa Francesca, Xena Francesca*.

Pe locul al doilea în preferința maramureșenilor pentru nume de botez străine se situează spaniola. Faptul acesta nu trebuie să surprindă, atâta vreme cât există un contact lingvistic activ între cele două limbi. Pe de o parte, Spania rămâne una dintre destinațiile favorite ale celor ce-și încearcă norocul peste hotare, în căutarea unui trai mai bun. După deschiderea granițelor și liberalizarea pieței muncii, mulți români au emigrat în Peninsula Iberică și, locuind acolo o bună perioadă de timp, au preluat și prenume hispanice pentru a-și boteza nou-născuții. Pe de altă parte, influența spaniolă în antroponimia maramureșeană este anterioară migrării în masă, iar dovada o constituie numeroasele prenume utilizate între anii 1997 și 2007. Ele se explică prin influența mass-media⁹, dacă se are în vedere faptul că majoritatea producțiilor de televiziune, în speță telenovelele, sunt realizate în limba spaniolă. Mai ales pentru categoriile sociale fără pregătire culturală, personajele din seriile „romance” constituie modele demne de urmat, astfel încât copiii sunt botezați cu numele care le „colorează” viața zi de zi, deoarece au o sonoritate aparte: *Fernando, Marimar, Rosalinda* etc. La aceasta se adaugă și numele unor sportivi celebri, în special fotbaliști, fiind binecunoscut impactul sportului-rege asupra bărbaților împătimiți. Cum fotbalul latin, european ori sud-american, e foarte mediatizat pe canalele de televiziune românești, drept urmare se întâlnesc prenume ca *Diego Armando Maradona, Rivaldo, Roberto Carlos, Ronaldo, (Sebastian) Romario*. Totuși, numărul lor rămâne infim în comparație cu prenumele obișnuite

⁹ Vezi Oliviu Felecan 2007a, *L'influence des médias sur les noms propres roumains après 1989*, în *Proceedings of the 21st International Congress of Onomastic Sciences, Uppsala, 19–24 August 2002, Volumen 3, Section 2. Names and society. 2b. The conditions for names*, Uppsala, Institutet för språk och folkminnen, p. 97–107.

de origine spaniolă: **Alberto Raul**, *Alejandro*, **Alejandro Luis**, **Alicia**, **Antonia Francesca**, **Antonia Julia**, *Carla Julia*, **Carlos Alberto**, **Carlos Manuel**, **Carlos Miguel**, **Carlos Rodrigo**, **Carlos Sebastian**, *Cristina Julia*, **Elvira Maria**, *Emanuela Genoveva*, *Fernando Gringo*, **Fernando Joan**, **Gloria**, **Jose Manuel**, **Julia Rita**, *Julia Roberta*, **Luis Manuel**, *Natalia Roberta*, **Olivera Romana**, *Pedro*, **Pedro Miguel**, **Rafael**, **Rafael Sebastian**, **Raul Antonio**, **Roberto Manuel**, **Rodrigo**, **Sergio**.

Așa cum se poate observa, unele forme sunt identice cu cele antroponimice italiene, fapt normal dacă se are în vedere originea latină comună și apropierea lingvistică dintre cele două limbi. Acest lucru se evidențiază inclusiv în cazul prenumelor duble sau triple, în care unul dintre referenți este român: **Alejandro Cristian**, **Alberto Adrian**, **Bogdan Alejandro**, **Bogdan Rafael**, **Consuelo Cristina**, **David Daniel Felipe**, **Delia Antonia Rafaela**, **Esmeralda Elisabeta**, **Fernanda Andreea**, **Florin Manuel**, **Gabriel Fernando**, **Marian Esteban**, **Marcos Alexandru**, **Mădălin Fernando**, **Miguel Liviu**, **Mihai Marcos**, **Octavian Mateo**, **Ovidiu Carlos**, **Pablo Daniel**, **Pavel Alejandro**, **Rafael Constantin**, **Rafael Marin**, **Rafael Matei**, **Rareș Rafael**, **Renata Florina Julia**, **Rivaldo Alex Vasile Darius**, **Roberto Daniel**, **Smaranda Mercedes**, **Soledad Georgiana**, **Tudor Manuel**. La fel ca în cazul numelor italiene, și cele spaniole intră în combinații cu antroponime franceze (**Eduardo Antonio Nicholas**, **Eveline Manuela**, **Jean Raul**, **Nicolas Raul Antonio**) ori străine, în care celălalt determinant poate fi ebraic, englez, german, irlandez sau de altă origine: **Carlos Nicholas**, **Daiana Ximena**, **Karina Alejandra**, **Kevin Manuel**, **Lucas Rafael**, **Luis Sergiu Natan**, **Mateo Walter**, **Nikolass Rafael**, **Noris Cruz**, **Patricia Carla**, **Patrick Carlos**, **Rafael Samuel**, **Rebeka Rita**, **Rebeka Rosalinda**, **Ronaldo Luca**, **Salomea Carmen**, **Vanessa Antonia**, **Ximena Patricia**. Înrudite cu prenumele spaniole sunt cele portugheze, chiar dacă se dovedesc a fi mai rare și mai greu de reperat: **Diogo Luis**, **Isabela Joana**, **Isabela Nelda**, **Isaura / Izaura**, **Joao Miguel**, **Maria Isabela**. Făcând parte din fondul antroponimic iberic comun, foarte multe prenume portugheze sunt comune cu cele spaniole în ceea ce privește grafia, chiar dacă pronunția diferă. Am găsit inclusiv câteva combinații între nume portugheze și neolatine (**Luis Felix**, **Soledad Eugenia Isabela**, **Vasco Valdi**) sau portugheze și neromanice (**Naomi Isabela**), care nu fac altceva decât să dea o notă exotică antroponimiei actuale din România Răsăriteană.

Nu în ultimul rând se cuvine a fi tratată influența franceză asupra numelor din nord-vestul României, deoarece, chiar dacă nu e predilectă, se situează printre preferințele maramureșenilor. Dacă în perioada de modernizare a vocabularului românesc din veacul al XIX-lea influența franceză a contribuit decisiv la primenirea lexicală și la adaptarea vocabularului la realitățile lumii contemporane, datorită prestigiului său cultural, literar, științific și diplomatic, în zilele noastre aportul limbii lui Voltaire a scăzut proporțional cu avântul luat de engleză pe întreg mapamondul. Cu toate că anglicismele au câștig de cauză în secolul al XX-lea și la începutul celui de-al XXI-lea, în domeniul onomastic numele de origine franceză

nu se dau bătute și continuă să se înregistreze în toți anii postrevoluționari: *Annemarie, Anne-Marie, Armand, Celine Marie Madeleine, Darius Nicolas, Denisa Beatrice, Denis Darius, Denis Nicolas, Felix Arian, Madeleine Anne, Marie Louise, Marc Nicolas, Matthias Pascal, Maurice, Michel, Miselle, Nicolas, Nicol Beatrice, Nicole, Odette, Pierre Armand, Roland / Rolland, Roland Marius Denis*. Nu este vorba de o influență masivă, exercitată în masă, ci de una individuală, temporară, culturală sau socio-economică, prezentă la cei ce au ales să călătorească ori să muncească în Franța. Fie că sunt pur francofone sau combinații cu prenume de altă origine (ebraică, engleză, germană, greacă etc.), ele contribuie la păstrarea influenței franceze în limba română, chiar și la nivelul antroponimelor care demonstrează faptul că pot coexista forme neadaptate grafic și morfologic alături de prenume românești clasice: *Andreas René, Brighita Eveline, Celine Rebeca, Darius Elias, David Michel, David Nicolas, Evelyn Nicole, Ianis Rodin, Iosif Denis, Isabelle Katalina, Karla Arienne, Marie Callista, Michel Patrik, Nicolas Patrik, Nicole Ingrid, Olivier Jeremy, Philip Pascal, Raymond Denis, Rebeca Nicole, Ruth Sefora, Vanessa Nicole*. Nu trebuie omise prenumele duble sau triple româno-franceze (*Alexandra Janette, Alexandra Maria Nicole, Amalia Nicole, Andreea Nicole, Claudia Beatrice, Lia Charlotte, Rareș Nicolas, Vasile Jean, Victoria Nicole*) ori franco-române (*Jean Casian, Jean Mihai, Louis Alexandru, Nicolas Alexandru, Nicolas Florin, Nicolas Tudor, Nicole Emilia, Tiphaine Bernadette Ileana*).

În ceea ce privește adaptarea acestor antroponime în română, procesul s-a evidențiat din epoca reromanizării limbii noastre și a continuat neîntrerupt până în ziua de azi, chiar dacă în faze diferite de intensitate. În tendința de lărgire a inventarului de prenume moderne cu forme occidentale, adaptarea grafică și morfologică ocupă o poziție dominantă, indiferent de limba de origine. Așa cum observă Domnița Tomescu în *Enciclopedia limbii române* (Sala 2001: 457), „cele mai multe prenume franceze sunt adaptate morfologic”, prin terminația de feminin: *Alisa* (< *Alice*) *Danusia, Claudia Arletta* (< *Arlette*), *Denisa Iosefina* (< *Joséphine*), *Denisa* (< *Denise*) *Mirabela, Evelin* (< *Eveline*) *Renata, Florina Iozefina* (< *Joséphine*), *Floris George, Iasmina* (< *Jasmine*) *Denisa, Izabela* (< *Isabelle*) *Sefora, Lorena Eliana* (< *Elianne*), *Marina Jeanina* (< *Jeanine*), *Marisa Șarlana* (< *Charlotte + Hélène?*), *Roxana Sefora Nicoleta, Selina* (< *Céline*) *Maria, Silvia Selina*. Adaptarea grafică este prezentă și ea: *Alis* (< *Alice*) *Roxana, Andreea Nicol* (< *Nicole*), *Bianca Nicol, Cristin* (< *Christine*) *Ane Marie, Etien* (< *Étienne*), *Eunis* (< *Eunice*) *Manuela, Patric Denis*. Nu doar prenumele franceze sunt marcate de adaptarea la sistemul antroponimic românesc, ci și cele italice sau iberice. În situația lor, adaptarea atinge faze diferite, putând fi parțială sau totală, corectă sau ... „ciudată”: *Alessandru* (< it. *Alessandro*) *Ramon, Alexandro* (< it. *Alessandro* sau sp. *Alejandro*) *Emanuele, Alexandro Loren, Alissia* (< fr. *Alice* + sp. *Alicia?*) *Gesica, Amalia Julianna, Anhel* (< sp. *Angel*) *Cristian, Beatriz Rossana* (< it. *Rossane*), *Camila Giovana* (< it. *Giovanna*),

Constantino (< cu terminație italiană?) *Luis Alessandro*, **Cristia** Daniela, *Daria Patrisia* (< pronunția sp.), *Denisa Damaris Monica*, *Denis Reymund*, *Denis Romariu* (< pg. *Romario*), **Denisia**, **Dennis** Dario, **Eliza** Nicole, **Elya** Emanuelle, *Emanuella Patrisia*, **Evelyn** Malvina, **Evelyne**, **Filiz** Ioana, **Geanina** (< cu -e, în loc de -i) *Andrada Narcisa*, *Gianina Francisca* (< it., sp. *Francesca*), **Giovana** (< it. *Giovanna*) *Ileana*, **Giovana** Maria, **Himena** (< pronunția sp.) *Maria*, **Issabele** (< fr. *Isabelle*) *Andreea*, **Izabela** Sefora, **Izabelle** (< fr. *Isabelle*) *Renata*, *Iulia Jasmina*, *Iulia Rosalinda*, **Jeani** (< it. *Gianni* + fr. *Jean*?) *Darius*, **Kiara** (< it. *Chiara*) *Andrea*, **Leona**, *Lorena Daiana Maria*, **Lorena** Maia, *Mario Vasy*, *Louis Edoard* (< it. *Edoardo*) *Constantin*, *Melisa Natasha*, *Melissa Aryana*, *Natașa Monalisa*, **Nicolle** (< fr. *Nicole*), *Patricia Alesia* (< it. *Alessia*), *Rafaela Cristella*, **Patrisia** Alexandra Nicola, **Paulo** (< it. *Paolo*) *Claudio*, **Rafel** (< sp. *Rafael*, *Ravel*) *Ambroziu*, *Răzvan Matias* (< fr. *Mathias*), **Richardo** (< it. *Ric(c)ardo*), *Roberta Aliz*, *Roland Darius Richardo*, *Sarah Elisa Mioara*, **Sona** Roji *Melisa*, **Solenda** *Denisa Emanuela*, **Ștefano** (< it. *Stefano*), **Thaisya** *Giulia*, *Tiberiu Thomaso* (< it. *Tommaso*), *Tomas* (< sp., pg.) **Tristian** (< contaminare a fr. *Tristan* cu românescul *Cristian*?).

Așa cum se observă în exemplele anterioare, combinațiile între prenumele românești și cele romanice, pe de o parte, sau doar romanice, adaptate ori nu sistemului antroponimic românesc, pe de altă parte, sunt foarte variate și denotă deschiderea maramureșenilor față de inovațiile lingvistice, în speță față de prenumele străine. Acestea au atins nu doar familiile românești, ci și cele maghiare ori ucrainene, dovada fiind prenumele mixte din localitățile cu populație compact minoritară. Astfel, în comunitățile ungurești am găsit nume de botez cu o componentă:

* italiană: *Adrienn Beatrice*, **Antonio** *Albert*, *Adalbert Antonio*, *Attila Bonaventura*, **Beatrice** *Ibolya Rodica*, **Fernando** *Gringo*, **Francesca** *Eduarda*, **Francesco** *Tamas*, **Giulia** *Ingrid*, *Istvan Lorenzo*, *Ladislau Leonardo*, *Lukas Lorenzo*, **Leonardo** *Robert*, **Marco** *Ianoș*, **Mark Antonio** *Adrian*, **Miradona** *Erzsebet*, **Patrik** *Mario*;

* spaniolă: **Alejandro**¹⁰ *Geza*, **Carla**¹¹ *Aneta*, **Carla** *Erika*, **Carla** *Noemi*, **Carlos** *Albert*, **Erik** *Rafael*, **Marcos**, **Raffael**¹² *Elias*;

* portugheză: **Isabela** *Petronela*, **Luis** și poate altele, mai dificil de depistat;

* franceză: **David** *Michel*, **Eveline** *Kitti*, **Isabelle** *Katalina*, **Karla** *Arianne*, **Rolland** *Gergely*, **Thomas** *Arpad*¹³.

¹⁰ Scrierea numelui după felul în care se pronunță e greșită, forma corectă fiind Alejandro.

¹¹ Ar putea fi și italian sau portughez, în aceeași măsură.

¹² Geminarea consoanei -f se datorează, probabil, contaminării cu it. *Raffaele*, *Raffaello*.

¹³ Vezi studiul *Interferențe româno-maghiare în antroponimia din nord-vestul României*, prezentat la Universitatea din Innsbruck, Austria, cu ocazia celui de-al XXVe *Congrès International de Linguistique et de Philologie Romanes*, desfășurat între 3–8 septembrie 2007 și publicat în volumul Ovidiu Felecan 2009, *Limba română în context european*, Cluj-Napoca, Editura Mega, p. 116–131.

Nici în satele ucrainene situate în apropierea Tisei prenumele romanice nu sunt străine, deși, la fel ca în cazul maghiarei, familia de limbi – slavă, respectiv ugro-finică – nu ar „încuraja” adoptarea unor nume de botez de factură neolatină. Fie că sunt forme simple, duble sau triple, ele au în componență antroponime:

* italiene: *Alessandra, Alessandro Daniele, Alessandro Ionuț, Antonio, Chiara, Davide Andrei, Eduardo Mario, Emilio Marian, Florinel Angello*¹⁴, *Francesca, Francesca Bianca, Francesca Giulia, Francesco, Gianluca, Gianluca Antonio Carlo, Genoveva, Giorgio Cristiano, Giulia, Leonardo, Marco, Mario, Matteo, Paola, Roberto Valentino Alessio, Valentino*;

* spaniole: *Bogdan Alejandro, Carlos, Carlos Miguel, Fernanda Andreea, Fernando Joan, Marian Esteban, Mihai Marcos, Pablo Daniel, Pedro, Rodrigo*;

* portugheze: *Joao Miguel, Luis, Marius Luis, Miguel Daniel, Vasco Valdi*;

* franceze: *Alex Nicolas, Annemarie, Anne-Marie, Celine Rebeca, Crista Alice, Jean Mihai, Janette Denada, Louis Alexandru, Maurice*¹⁵.

Adoptarea unor astfel de prenume în familiile etnicilor maghiari și ucraineni demonstrează, odată în plus, amplasarea influenței romanice în nord-vestul României, regășibilă la toate etniile.

După formă, antroponimele se distribuie în forme bază – majoritatea exemplurilor precedente – și forme secundare sau hipocoristice, care dezvăluie afectivitatea specific romanică, pe de o parte, dar și uzul lor familial, intim, mai ales în sistemul denominativ popular, pe de altă parte. Fie că sunt creații românești sau împrumuturi, unele au circulație internațională: *Alessia Maya, Denis Toni, Dora Lilla, Doris Andreea, Edi Adrian, Eduardo Vali, Ella Andreea, Ema Melisa, Emma Alexia, Eveline Kitti, Florina Elzi, Gabi Junior, Gabriel Kassi, Gavril Tomi, George Andi, Giani*¹⁶ *Constantin, Gina Hermina, Iulia Emma, Michi, Miriam Elisa, Natalia Elisa, Nicola Alexia, Nina Camelia, Norie Nely, Oana Alessia, Orlando Gino, Patricia Teea, Priscilla Elisa, Raisa Emma, Raul Bobi, Ricky Roberto, Romina Gina, Romi Vasile, Rony Ionuț, Sebi Darius, Sorina Reea, Teddy Benjamin, Theea Alexandra Elena, Tomi Eduard, Tomy, Toni Eugen, Toni Gheorghe, Viviana Alexia, Zita*.

Modificarea formală a prenumelor are la bază câteva procedee fonetice, vizând scurtarea acestora, dintre care se pot aminti:

* afereza: *Andreea Ela, Carla Maya Dora, Carla Tina, Gabriela Tina, Lucas Ghiță, Relu Grațian, Sandra Bianca, Xandra, Zina Gina Timea*;

* apocopa: *Alex Denis, Alex Giorgio, Alex Mathias, Ana Eliza, Bruno Alex, Carina Elisa, Carina Eliza, Eduard Leo, Elisa Gabriela, Eliza Simina, Gabi*

¹⁴ În italiană este corect cu un singur -l.

¹⁵ Vezi studiul *Romanian-Ukrainian Connections in the Anthroponymy of the Northwestern Part of Romania*, prezentat la al XXIII-lea Congres Internațional de Științe Onomastice desfășurat la York University din Toronto, Canada (The 23rd International Congress of Onomastic Sciences), în perioada 17–23 august 2008 și publicat în volumul Oliviu Felecan 2009, *Limba română în context european*, Cluj-Napoca, Editura Mega, p.100–115.

¹⁶ Hipocoristul italian de la *Giovanni* se scrie, de asemenea, cu -n- geminat.

*Rosalinda, Maria **Dia**, Maria **Eliza** Elvira, Maria Sarah **Elisa**, **Mari** Lorena, Natalia **Eliza**, Paula **Alexa** Ioana, Paula **Eliza**, Raluca **Eliza**, Renato **Alex**, Ryan **Cris**, **Sandu Totti**;*

* sincopa: *Adelina **Parascha**, Alessia **Lara**, Carina **Crista**, **Crista** Petra, Doris **Crista**, Giulia **Nina** Crina, **Lara**, Miriam **Nica** Julia, Miruna **Crista**, **Nina**.*

Unele hipocoristice pot reprezenta modificarea unor nume diferite, atât românești, cât și străine. De pildă, *Dora Ernesta*, *Beatrice **Dora***, *Ligia **Dora*** se poate interpreta ca sincopă (< *Dorina*) sau ca afereză (< *Minodora*, *Teodora*), reprezentând modificarea unor nume diferite; în, pentru *Ela Daniela Florina* primul element s-a obținut fie prin afereză, la majoritatea numelor terminate astfel (< *Daniela*, *Mihaela*, *Petronela*...), fie prin sincopă (< *Elena*, *Eleonora*, *Elisabeta*), fie este un împrumut occidental; la *Daiana **Lisa***, ***Lisa** Raisa*, hipocoristul feminin *Lisa* poate fi format prin afereză din *Monalisa* sau poate fi rezultatul unei sincope de la forma *Larisa*; în cazul prenumelui *Mia Magdalena* putem avea o combinație între sincopă și afereză (< *Maria* sau *Emilia*); la *Mona Antonela* avem fie afereza (< *Anemona*, *Simona*), fie apocopa (< *Monalisa*), fie sincopa (< *Monica*); în exemplul *Selena **Mira***, al doilea element poate fi obținut prin sincoparea prenumelor *Mirela*, *Miruna* sau prin căderea părții finale din *Mirabela*, *Miradona*.

Dacă majoritatea hipocoristicelor anterioare derivă din tema primară, integrală, se înregistrează și unele provenite din tema redusă, hipocoristică: *Lucas **Ghiță*** (Gheorghită < Gheorghe), ***Nițu*** (< *Ionițu* < Ion) *Emanuel*, *Rita **Betina*** (< *Beti* < *Elisabeta*, în mai multe limbi occidentale, inclusiv romanice), ***Tița*** (< *Catița* < *Ecaterina*) *Claudia*, *Vicenzo **Nelu*** (< *Ionel* < Ion).

Mult mai numeroase însă sunt hipocoristicele obținute prin procedee lexicale, dintre care se disting formele cu sufixe diminutive. Un număr mare de sufixe simple sau compuse, moștenite sau împrumutate se întâlnesc în denotația românească și alcătuiesc serii diminutive sistematice. Ele se atașează în special numelor „clasice” autohtone, masculine și feminine, iar compunerea cu prenume romanice pare firească:

* -aș: *Marian **Victoraș***;

* -el, -ela: *Dorel **Rafael***, *Enya **Ionela***, *Florentin **Antonel***, *Florice**l** Emanuel*, ***Ionela** Beatrice*, ***Ionela** Olivia*, ***Ionela** Nicol*, ***Ionela** Romina*, *Manuel **Marinel***, *Ruben **Dorel***, *Sintia **Ionela***, *Tudore**l** Victor*;

* -eta: *Iuliet**a***¹⁷;

* -ica, -ică: *Amelia **Severica***, *Anamaria **Angelica***, *Carla **Angelica***, *Carlo **Petrică***, *Cristina **Angelica***, *Florica **Iudita***, *Francisca **Lucica***, *Loredana **Lucica***, *Mirabela **Vasilica***, *Nelica **Daniela***, *Roberta **Maricica***, *Vasilic**ă** Rafael*;

* -ina: *Angel**ina***, *Angel**ina** Daiana*, *Bettina **Adelina***, *Carmin**a** Denisa*, *Carolin**a***, *Lorena **Rosina***, *Robert**ina***, *Tamara **Niculina***;

* -ișor, -ișoara: *Adelin **Petrișor***, *Alessandro **Petrișor***, *Anișoara **Marcela***, *Darius **Petrișor***, *Onișor **Vasiel***, *Ștefan **Petrișor***;

¹⁷ Probabil o contaminare între *Iulia* și *Julieta*.

- * *-ita*: *Anita, Anita Alexa, Anita Maria Casandra, Ariana Anita, Rita Anita*;
- * *-ița, -iță*: *Anița Alina, Danina Anița, Dumitrița Antonia Dochîța, Garofița Cassandra, Isaura Marița, Luminița Pamela, Marius Mihăiță, Rosalinda Voichița, Vivien Victorița*;
- * *-oara, -ioara*: *Dochița Mărioara, Lăcrămioara Muruța*;
- * *-șor*: *Claudiu Nicușor*;
- * *-uc, -uca*: *Adriana Măriuca, Măriuca Liza, Răduca Vasilica*;
- * *-ușca*: *Blândușca Alexandra*;
- * *-uț, -uța*: *Anuța Rebeca, Atanasie Dănuț, Aurelia Firuța, Carmeluța Florica, David Mario Ionuț, Dănuț Denis, Denis Ionuț, Doruța Larisa, Georgian Ionuț, Iolanda Crenguța, Lenuța Denisa, Lenuța Oresia, Liviuț Raul, Liviuța Rahela Miriam, Narcis Ionuț, Nicoleta Dănuța, Petruța Vladiana, Rafaela Ancuța, Vlăduț Antonio, Vlăduț Orlando*.

La aceste sufixe antroponimice tradițional românești se adaugă maghiarul *-ke, -ko*, întâlnit la prenume duble ale etnicilor unguri: *Ianiko Nicolas, Nelike Andrea*. Abundența sufixelor diminutivale este mai mare în mediul rural, în comparație cu cel urban, și dezvăluie, pe de o parte, o sensibilitate sporită a oamenilor de la țară în momentul alegerii unor prenume pentru copiii lor, iar pe de altă parte, faptul că sistemul antroponimic românesc este de tip derivativ. Adjoncțiunea sufixelor simple sau compuse, moștenite sau împrumutate, se face atât la tema primară, inițială, cât și la cea redusă, hipocoristică a numelor clasice românești, a celor împrumutate ori a celor nou create din nume comune, la modă pe la mijlocul secolului XX. Căci, după semnificația formei, pe lângă antroponimele nemotivate, unde forma nu are înțeles pentru vorbitor, apar și antroponime motivate, atunci când la bază stă un cuvânt comun.

Din punct de vedere structural, până acum am luat în discuție doar prenume simple și derivate, al căror număr este copleșitor în comparație cu al celor compuse. Deși relativ bine reprezentate la numele de familie și la supranume, în inventarul prenumelor, antroponimele compuse apar extrem de rar, lucru verificat și în spațiul maramureșean: *Anelisa, Coziana, Eliana, Daliana, Doriană, Isadora, Loriana, Marielena, Marilena, Marilia, Remalia, Rosalinda, Rozalina, Rozmalin, Sabriana, Șarlina, Vasileana, Vladiana*. Majoritatea sunt împrumuturi recente din limbile occidentale, la unele se poate interpreta și un posibil sufix, iar altele s-au format pe teren românesc, prin compunerea a două prenume simple. Oricum, ele dau o notă aparte sistemului denominativ românesc, supus modei și imitației, diversificându-l și demonstrându-i caracterul dinamic.

Probabil că faptele de limbă, în general, și cele onomastice, în special, consemnate în Maramureș se pot generaliza și se pot transpune la nivelul întregii țări. Influența străină în antroponimia românească face parte din procesul mai larg al îmbogățirii vocabularului românesc prin împrumuturi. Dar, față de lexicul comun, unde influența engleză predomină, sistemul prenumelor preferă împrumuturile din limbile romanice, care, în realitate, l-au mai modernizat odată, în perioada relatinizării limbii române. Unele prenume italiene, spaniole, franceze

s-au adaptat fără probleme, altele rămân xenisme antroponimice. În contextul globalizării tot mai pregnante și în compartimentele lingvisticii, acest fenomen pare firesc, iar o intervenție a autorităților pentru a păstra fondul tradițional al numelor de botez nu ar avea sorți de izbândă. Întotdeauna a existat o luptă între vechi și nou¹⁸, chiar în antroponimie, iar în zilele noastre se reflectă prin concurența dintre prenumele occidentale, romanice îndeosebi, și cele autohtone, cu o vechime multiseclară¹⁹. Ceea ce ieri a fost o modă sau un capriciu, astăzi poate deveni tendință, iar viitorul este cel care va decide ce anume se va împământenii și ce va fi dat uitării. Așa cum limba se găsește într-un proces evolutiv perpetuu, la fel sistemul antroponimic românesc este într-o continuă transformare, iar influența romanică pare cea mai potrivită din punct de vedere genealogic.

BIBLIOGRAFIE

- Bidu-Vrînceanu, Angela / Călărașu, Cristina / Ionescu-Ruxăndoiu, Liliana / Mancaș, Mihaela / Pană Dindelegan, Gabriela 2005, *Dicționar de științe ale limbii*, București, Editura Nemira.
- Constantinescu, N. A. 1963, *Dicționar onomastic românesc*, [București], Editura Academiei.
- Felecan, Oliviu 2004, *L'antroponimia rumena tra Est ed Ovest*, în *La cultura rumena tra l'Occidente e l'Oriente: gli umanesimi greco-bizantino, latino e slavo*, [Treviso], Fondazione Cassamarca, p. 255–266.
- Felecan, Oliviu 2006, *Vechi și nou în antroponimia maramureșeană*, în *Lucrările celui de-al XII-lea Simpozion Național de Dialectologie, Baia Mare, 5–7 mai 2006*, Cluj-Napoca, Editura Mega, p. 333–342.
- Felecan, Oliviu 2007a, *L'influence des médias sur les noms propres roumains après 1989*, în *Proceedings of the 21st International Congress of Onomastic Sciences, Uppsala 19–24 August 2002, Volumen 3, Section 2. Names and society. 2b. The conditions for names*, Uppsala, Institutet för språk och folkminnen, p. 97–107.
- Felecan, Oliviu 2007b, *Influența limbilor romanice în onomastica românească după 1989*, în *Actes du XXIVe Congrès International de Linguistique et de Philologie Romanes, (Aberystwyth, 1er–6 août 2004), Volume 4, Section 11: Lexicologie / lexicographie / sémantique. Diachronie et synchronie*, Tübingen, Max Niemeyer Verlag, p. 47–59.
- Felecan, Oliviu 2009, *Limba română în context european*, Cluj-Napoca, Editura Mega.
- Graur, Al. 1965, *Nume de persoane*, București, Editura Științifică.
- Ionescu, Cristian 2001, *Dicționar de onomastică*, [București], Editura Elion.
- Neiescu, Petru, Rusu, Grigore, Stan, Ionel 1969–1973, *Atlasul lingvistic pe regiuni. Maramureș*, vol. I–III, București, Editura Academiei Române.
- Reinheimer Rîpeanu, Sanda 2001, *Lingvistica romanică. Lexic – Fonetică – Morfologie*, [București], Editura All.

¹⁸ Vezi Oliviu Felecan 2006, *Vechi și nou în antroponimia maramureșeană*, în *Lucrările celui de-al XII-lea Simpozion Național de Dialectologie, Baia Mare, 5–7 mai 2006*, Cluj-Napoca: Mega, p. 333–342.

¹⁹ Vezi Oliviu Felecan 2004, *L'antroponimia rumena tra Est ed Ovest*, în volumul *La cultura rumena tra l'Occidente e l'Oriente: gli umanesimi greco-bizantino, latino e slavo*, [Treviso]: Fondazione Cassamarca, p. 255–266.

Sala, Marius (ed.) 1989, *Enciclopedia limbilor romanice*, București, Editura Științifică și Enciclopedică.
Sala, Marius (ed.) 2001, *Enciclopedia limbii române*, București, Univers Enciclopedic.

ANTHROPONYMES ROMANS RÉCENTS DANS MARAMUREȘ

RÉSUMÉ

On connaît que le roumain a enregistré dans la période moderne une forte influence culte latine et romane ayant pour effet aussi bien l'enrichissement du vocabulaire et sa revitalisation que le renforcement de certains traits grammaticaux romans. Un phénomène semblable est décelable de nos jours par la présence des emprunts lexicaux surtout au niveau des anthroponymes. Ce domaine permet plus que d'autres compartiments du vocabulaire l'influence des langues étrangères. Notre étude vise 20 ans (1987–2007) et prend en considération l'espace du Maramureș, un espace traditionnel, multiethnique et pluriconfessionnel par excellence, espace situé dans le centre géographique de l'Europe. La présente recherche considère le milieu urbain et rural, en égale mesure, ayant comme repère des localités à population majoritairement roumaine, ukrainienne et hongroise si bien que l'on puisse offrir une image objective de l'univers anthroponymique du Nord-Ouest de la Roumanie.

Si dans le lexique actuel les anglicismes occupent une place privilégiée, dans le domaine des emprunts, dans le cas des prénoms la suprématie appartient aux prénoms romans: italiens, espagnols, français et, plus rarement, portugais. Les causes de leur nombre grandissant sont diverses. Tout d'abord il faut rappeler le fond commun latin, chose qui rend plus attrayants les prénoms de la Roumanie Occidentale. Il y a ensuite question de l'adaptation phonétique qui se réalise plus facilement dans le cas des prénoms italiens, espagnols ou français que dans le cas de ceux germaniques, slaves ou grecs. Les médias contribuent aussi à l'apparition de nouveaux prénoms à cause des émissions de télévision très médiatisées sur certaines chaînes ou sous l'influence des noms de certains sportifs, surtout footballeurs. Mais le plus important apport concernant l'implémentation des anthroponymes romans dans la Roumanie Orientale est marqué par la liberté de voyager et de travailler dans l'Occident. Les pays les plus accueillants pour les Roumains se sont montrés l'Italie, l'Espagne, la France et le Portugal et les roumains qui y séjournaient, des gens simples pour la plupart, ont repris une partie des habitudes des confrères latins, habitudes qui concernaient aussi la manière de baptiser leurs enfants. Par conséquent, la concurrence entre les prénoms roumains et ceux latins fait son apparition: Alessandra / Alexandra, Giulia / Iulia / Julia, Giorgio / George, Mihai / Michel, Marcu / Marco / Marcos, Petru / Pierre / Pedro etc.

Universitatea de Nord,
Facultatea de Litere
Baia Mare